

ꝯrit p̄ fidē spem ⁊ charitatē cum vitā cō
ximi purificatē mentis oculuz ꝯ per so
is phisicas disciplinas acquirūt ⁊ p̄ ra
tū q̄lis esse potuit visio pauli reflecta sup
actū q̄ intuitiue vidit deū. Et a pulcerra
mliez etiā dū h̄ viueret nō videt puilegiū
h̄ abnegādū / quā a nullo illustriū Damasce
ꝯ visio dei speculari ⁊ sin (n̄) die vinci
cera nō habet cū certitudie sine resolutioe
ad exēplar p̄mū / qd̄ est de⁹. imo nec aliqua
veritas alie cognoscit infallibilit̄ ⁊ ꝯstantē
fm̄ intendem Augustini i multis locis.

ꝯ visio dei speculari ⁊ sincera nō habet h̄
i via pmanētē ⁊ fixe. qz̄ vix hora dimidia
fit in celo mētis silentiū dū incursu tot fā
tasmatū turbat cordis sabbatuz. ⁊ ꝯfusa
sunt h̄ omnia spes mer⁹ meror̄ gaudiū

ꝯ visio dei nubilar̄ ⁊ enigmatica ꝯcomi
tat̄ quālibet aliā cuiuscūqz̄ rei visioem. sic
color̄ visioi comes est visio lucis seu lumi
nis. ita nihil videre possum⁹ nisi p̄ irradia
tōem diuini lumis directe vel obliq̄ / abso
lute vel cōfufe se monstrantis

ꝯ visio dei nubilar̄ ⁊ enigmatica h̄ certis
sime ⁊ securissime p̄ fidē mediator̄ di ⁊ ho
minū poti⁹ qz̄ p̄ phicale studiū. h̄ etiā p̄ vi
am abnegatōis mō q̄ tradit̄ a dioñ. quem
ob h̄ vocat tenebras atqz̄ caliginē / qz̄ fit p̄
p̄inatōem sicut tenebra p̄uatōes lucis dicit

ꝯ visio dei q̄ noiriari p̄t anagogica p̄ amo
ris oculū / facili⁹ obtinet̄ in via qz̄ visio spe
cularis sincera. quā nec optz̄ ꝯcessisse nec
comitē esse in mystica visioe sicut nec intu
itiuā visioe. sicut canis cec⁹ odorat p̄daz

ꝯ visio dei anagogica habet p̄ the (suā
dogiā mysticā) docentē ignotis ignote cō
iungi sub diuina caligine / q̄nis sine corpe
a fantasmate. dū amor intrat vbi cognitio
foris stat / sufficit oculo amoris q̄ ocul⁹ co
gnitōis monstrauerit ei dilectū suū etiam
sub enigmate fidei seu ꝯfufe. q̄ posuit tene
bras latibulū suū / q̄ subintrās amor dicit
Et nox illuminatio mea i delicijs meis.

ꝯ visio dei qualiscūqz̄ nō sufficit viatori
bus ad glorie consecutōem. sed necessaria
magis est diuinor̄ impletio mandator̄. q̄
enim dicit se nosse deū et mandata ei⁹ non
custodit / mendax est. qui autē sic fecerit et
docuerit hoies. hic magnus vocabit̄ i re
gno celoz̄. vbi visio ⁊ tota merces ⁊ gau
diū plenū.

Finis

Tractatus eiusdes

de remedijs ꝯ pusillanimitatē / scrupulosi
tatē / deceptorias inimici ꝯsolatōes / ⁊ sub
tiles ei⁹ temptatōes. q̄ nōnullis videt gal
lice ab ip̄o p̄mū ꝯscript⁹ / ⁊ ab alio i latinū
trāslat⁹.

Uti pusillanimis ē ⁊ pauid⁹ ꝯ

cauere sibi d̄za nimio timore

Si ei cor suū ⁊ naturalia se

q̄tur / ad despatōem vel nimi

am mentis deiectōem pueni

et. Timor est vtilis duris ⁊ dissolut⁹ ac re
missis. qz̄ timor terret ⁊ custodit. Timora
tis ꝯo atz̄ pauidis si accedat timor ad pec
catū eos adducet. Uñ ꝯuertere se debent
magis ad ꝯsolatoria ⁊ dulcia qz̄ ad contra
ria. Cōtrarijs enī ꝯria curant̄ frigidis ca
lida tpanē ⁊ calida frigidis. Stult⁹ vero
esset q̄ calorē calori ⁊ frig⁹ frigori adijceret

Ortus irrigat̄ siccitatis tpe / sed satis ꝯplu
tus nō ampli⁹ irrigat̄. Qui ꝯo scit excole
re ortū suū iperit⁹ est si nesciat excolere ani
mā suā. Anima enī pl⁹ qz̄ ort⁹. imo pl⁹ eti
am qz̄ corp⁹ / Unde p̄ regula generali habē
dū est. vt in q̄cūqz̄ tēptatōe de q̄ impugna
mur sp̄ ꝯria obijciam⁹

Sic enī ꝯq̄sti sunt
demōdes de q̄dā monacho q̄ ip̄os ꝯfunde
ret. qz̄ cū ip̄i cum vellēt extollere / ip̄e se dep
mebat. ⁊ cū eū in despatōem niterent̄ ip̄el
lere. ip̄e ad spes se erigebat. ꝯ Aliq̄ p̄ cordis
pusillanimitatē putāt se despare cū nō de
sperāt. sentiūt enī mor⁹ despatōis p̄ pusil
lanimitatē cordis. ⁊ hūc sensum putāt cō
sensum. Sed q̄ntūcūqz̄ sentiāt / etiā si qua
si opiantur hac tēptatiōe. q̄ diu ratio ꝯtra
dicit nec cōsentit. hi tales charitatē n̄ amit
tūt. Ignis q̄ in die ardet / i nocte opiri solz̄
cineribz̄. a q̄bo ita extinguit̄ vt tñ mane al
teri⁹ diei scintilla aliq̄ inueniat̄. q̄ scintilla
dū q̄rit. licz̄ lateat / nihilomin⁹ tñ. ibidē in
uenit̄. ⁊ de eadē modica scintilla tam vehe
mēs ignis repat̄ sicut pri⁹. Ita de scintilla
charitatis q̄ q̄ntūcūqz̄ opiat̄ tēptatōibz̄ /
si intētio hec maneat in ip̄a vt adhereat do
⁊ nullaten⁹ ꝯsentire velit alicui mortali pec
cato / viu⁹ remanet secure ip̄e ignis chari
tatis / q̄ postea tā magn⁹ erit vt pus. ꝯ Exē
plū aliud nō dissonū a ꝯposito de pugilei
duello / q̄ q̄ntūcūqz̄ deijciat̄ et ꝯcutiat̄ non
reputat̄ victus nisi ꝯsentiat̄ dicēdo. Red
do me victū. Sic nec sp̄s hois vincit̄ a
diabolo nisi cōsensus volūtatis adueiat̄.

ff

De remediis

Clamandus est in homini temptatorum p[ro]fici-
ctu. Dñe deus me fac mihi fm iudiciu et
affectu r[ati]o[is] / r[ati]o n[on] fm illud qd in sensualita-
te versat. Sicut dico de omni t[em]ptat[i]o[n]e. N[on]
enim iudicat h[om]o fm sensum vl' sentimentu[m]
carnis. s[ed] fm sensum r[ati]o[is] r[ati]o voluntate aie.
¶ Duplex enim voluntas est in homine siue du-
plex lex. sicut dicit apl's. lex carnis scz r[ati]o
sp[irit]us. Un[de] et idem apl[us] dicit se concupisce-
re fm legē carnis r[ati]o carnalit[er] delectari p[ro]tra
sp[irit]us voluntate. sed q[ui] illud qd concupiscebat
nolebat r[ati]o voluntate hoc faciebat. imo vt
magis p[ro]p[ter] loquar n[on] faciebat illud / s[ed] ma-
gis patiebat. ido dicebat. Ego n[on] operor
illud sed qd habitat in me pctm. Itaq[ue] q[ui]cū
q[ue] t[em]ptaris carnali concupiscētia. despariōe.
ira. rācore. invidia. aut alio q[ui]cūq[ue] pctō. q[ui]
diu ratio tua n[on] vult hmōi / sed vt p[ro]t[er] relu-
ctatur et libenter exonerari velle ab impu-
gnatōe r[ati]o pestifera / n[on] tu agis illud sed ma-
gis videris pati. vñ nec iudicaber[is] fm hu-
iusmodi pcti sensum / sed fm ratiōnis r[ati]o vo-
luntatis p[ro]sensu. Si ille aduenerit iudicā-
dū te scias. ¶ Et qd mirū si duplex i hoie
reperiat voluntas. q[ui] velit vna / altera qdā
modo nolit. cum r[ati]o i ipō redēptore nostro
duplicē fuisse q[ui] voluntate. vna q[ui] volu-
it calicē passiois a se r[ati]o ferri. r[ati]o q[ui] iuxta
dei patris voluntate voluit pati / videatur
Itaq[ue] vt n[on] te deiciat voluntas sensualita-
tis adherat fidelit[er] deo voluntas sp[irit]us et
r[ati]o in te. r[ati]o n[on] timebis. ¶ Tene sup[er] h[oc] exē-
plū mlieris nequā quā nunq[ue] cogere ad h[oc]
valuit vir su[us] vt taceret. nā cū plecta in sce-
nā suelutū et q[ui]si tota inde coopra r[ati]o cōclu-
sa inquireret a viro an n[on] adhuc sileret. cō-
uersa ad eū voce p[ro]p[ter]ci put poterat r[ati]o dicit.
Non adhuc sileo. Ita g[er] et tu cū tot[us] inuo-
lut[us] luto fueris t[em]ptatōnū. noli cedere ne-
q[ue] victū te reddere. s[ed] corde r[ati]o ore clama p[ro]tra
impugnātes te t[em]ptatōes. r[ati]o dic. Adhuc n[on]
sileo / adherēdo dño deo meo. Et retinebis
innocētiā. sicut mala illa mlier retinuit su-
am neq[ue]ciā. ¶ Audi adhuc ampli[us] p[ro]solato-
riū verbū. Quicūq[ue] pctō t[em]ptaris p[ro] alijs
acri[us] tanto si legitime certaueris coronabe-
ris a deo gloriosi[us]. Et t[em]ptat[us] habebis p[ro]
mū duplex / vbi n[on] t[em]ptat[us] p[ro] mū es ha-
bitur[us] simplex. Et q[ui]nto pl[us] sentis alicui[us]
peccati fatigationē / t[em]to ampli[us] si n[on] p[ro]sen-
tias cōsequeris inde pctōrū tuoz purgati-
onē. Et q[ui] in hmōi p[ro]flictu cū q[ui]s t[em]ptat[us]
cōtingit vt plura p[ro]mittant venialia. Ita

etiā cōtrario cōtingit fm doctores p[ro]mu-
niter vt pena illa quā sustinet in resistendo
deleat penā venialib[us] debitā ex vna p[ro]te / et
ex alia p[ro]te crescat meritū p[ro]p[ter] pugnā con-
tra vicia r[ati]o labore p[ro] virtutib[us]. ¶ Sicut igi[ter]
iuxta p[ro]missa sensus pcti seu t[em]ptatōnū ad
peccatū homi n[on] nocet ad salutē. nec a cha-
ritate dei sepat q[ui] diu sensus n[on] concurrir.
Ita q[ui]q[ue] ex sili sensus deuotōis seu sentimē-
tum sp[irit]ualis dulcedis et consolatōis / non
asscurat hominē ipm fore in statu gr[ati]e gra-
tūfacientis. Nec reddit eū p[ro]fectiorē ex hoc
alijs. neq[ue] deuotōis gr[ati]a hmōi sublata / eū-
dem reprobaturū a dō iudicat / nec etiā imp[ro]-
fectiorē ceter[is] facere p[ro]ualet. pares q[ui]ppe eē
possunt in charitate corā deo r[ati]o ille q[ui] sp[irit]ua-
li cōsolatōe p[ro]fundit r[ati]o ille q[ui] ea priuat. imo
si diligenter penset magis piclitari pote-
rit q[ui] deuotōis dulcedine fruit q[ui] is cui h[oc]
denegat. Ratio / q[ui] si consolatōe hmōi fun-
gens de gr[ati]a tali cōfidat / et sui imp[ro]fectū ex
ide p[ro]siderare negligat / sua deuotōe erit dō
pot[us] remotior q[ui] p[ro]p[ro]quior p[ro]p[ter] suam
p[ro]sumptōem r[ati]o fatuā confidentiā. Arid[us] ve-
ro r[ati]o sp[irit]ualis dulcedis vacuus / aramē p[ro]
deuotōe laborās et id quod i se est faciens
licz corde q[ui]si frigidus r[ati]o spiritu tepido debi-
tum suū deo solues cū suū p[ro] vilificatōe /
r[ati]o diuine miseratōis magnificatōe poterit
p[ro]p[ter] sui h[um]ilitatōem deo multo fore acce-
ptior / et p[ro] alio in merēdi statu maior. dum
modo n[on] conet n[on] negligere qd in se est. s[ed]
p[ro] gratia p[ro]solatōis labore sine fictōe. Se-
deat ergo necesse ē arid[us] iuxta viā / r[ati]o medi-
cet a dño iesu trāseunte lumē gratie. Et q[ui]s
uis turba malaz cogitationū importune
instet vt taceat / ipse nihilomin[us] multo ma-
gis clamet et succlamet donec lumē a do-
mino recipiat. Et si sic lumen gr[ati]e a christo
humiliter mendicādo tandē recipere mere-
rit. n[on] dubiū q[ui]n magis meritorie q[ui] si sp[irit]o
te r[ati]o sine labore certamē q[ui]si innensit. Si
t[em] in h[um]ilitate p[ro]seuerans cū gr[ati]a r[ati]o actione
recognouerit n[on] suis merit[is] nec p[ro]cib[us] ari-
dis. sed mera dei ex bonitate gratiā cōsola-
tōis collatā gratis. Oratio aie talis non
est pura sed dura. r[ati]o q[ui]s n[on] dulcis t[em] for-
tis. Unde ceteris parib[us] ipa ap[ud] deū tan-
tū obtinere poterit sua dura fortitudine / q[ui]n-
tum alteri[us] oratio sua deuota dulcedie. p[ro]
ut innuere videt bt[us] Bernard[us] sup[er] illud
psal. Delectare in dño r[ati]o dabit tibi petitio-
nes cordis tui. Non est inquit hoc dictus

de affectu / sed de exercitio. Ille enī bñ hec implet q̄ delectari conat̄. et si nō pertingit ad hoc vt delectet / r viribz hoc agit / qd̄ ille qui delectatōem hanc pcepit. Non ġ in caute q̄s seq̄t h̄mōi dulcedinū sentimēta r sensibiles in oratōibz suis cōsolatiōes / nec p̄sumat se fm̄ talia a deo exaudiendū / sed magis fm̄ ratiōis sue r voluntatis iudiciū / qd̄ de pot̄ pensat. maneatq; in illis terminis. scz q̄ iuxta diuinū p̄missum acceptur̄ qñq; indubie erit id qd̄ postulat. vel aliud qd̄ vult̄ diuina p̄uidentiā eidē fore cognouerit / si fideliter in oratōe sua sine hesitatōe de dei pietate p̄seueret. ¶ Ad dēdū hic videt̄ nō incōgrue q̄ nōnunq; simplicibz deuotōi vacare q̄rentibz huiusmodi sp̄ialiū cōsolationum subtractio sit vtilior q̄ cōcessio. maxime eis q̄ nōdū exercitatos habēt sensus ad discretōnem boni et mali. nec aduertere norūt quō p̄sepe angel̄ tenebray trāferre se solet in angelū lucis vt decipiat. ¶ Pro quo clar̄ intelligendo sciendū q̄ aīa ratiōnalis que essentialiter indiuisibil̄ est / duobz modis suas exercet operatiōes. Aliquas videlicz sine organis seu instrumētis corporeis saltē immediatis. Et aliquas cū h̄mōi corporeis organis. Et fm̄ h̄ diuidi cōsuevit potētia liter in partē supiorē que etiā mens vel sp̄ritus dicit̄. Et in partē inferiorē q̄ sensuālitās nominat̄. P̄tia autē portio aīe in tribz p̄sistit potētij. scz intellectu seu rōe / voluntate / r intellectuāli memoriā. In q̄bus illa sūma maiestas gl̄iosissima trinitas fm̄ cōmuniter loquētes creauit hominem ad imaginē et similitudinē suā. Secunda vero anīe portio cōsistit in potētij sensitīuis tā exterioribz q̄ interioribz / et appetitibz sensitīuis. scz irascibili et cōcupiscibili. Iuxta itaq; p̄missa notandū q̄ quilibet sp̄s d̄ sui natura nisi diuinit̄ p̄hibeatur cuiuslibet illabi p̄t corporei. et circa ip̄m sine īpo operari. hoc enī p̄uilegiū inditū ē nature sp̄iali sup̄ naturā corporeā. Unde sequitur q̄ angel̄ bon̄ vel mal̄ potest opari ī nr̄is sensibz / r sensitīuis appetitibz / eo q̄ sint corporei p̄pter organa. Unus t̄m sp̄ritus creat̄ nō p̄t illabi alteri sp̄ritui. q̄ si cut in corporeibz impossibile est fieri p̄etrationē dimensionū iuxta phos. sic r ī sp̄ritualibz impossibile ē fieri illapsus sp̄ituz iuxta theologos. Et hoc est qd̄ dicit̄ Augustin̄ in de fide ad Petz. vbi inq̄t. Sim

gulis sp̄iritibz inest termin̄ q̄ a se inimicem distinguunt. r vn̄ in alio nō est. ¶ Ex isto sequitur q̄ diabol̄ nō p̄t intrare partē anīe supiorē. siue ip̄ius anīe essentiā. Patet q̄ anima est sp̄it̄ indiuisibil̄ rē. Et per cōsequens etiā nō p̄t immediate in ip̄am opari. cū om̄is opatio fieri habeat p̄ contactū. Et hoc est qd̄ venerabil̄ vult Beda Actū. v. sup̄ illo loco vbi Pet̄ ait. Anania cur sathanas rēptauit cor tuū. Dicit eī sic. Notandū q̄ mentē hoīs iuxta substantiā nihil implere p̄t nisi creatrix trinitas rē. ¶ His itaq; p̄missis bene cōsideratis. poterit faciliter attēdi quantis piculis exp̄positi sum̄ / r q̄s diuersimode nobis illudere p̄nt sp̄it̄ nequā. etiam simulata specie boni. vt finalit̄ nos decipiant incautos r ad mala p̄ducant. vt bñs Auḡ in de ciuitate dei ī diuersis locis. et maxime. xviii r. xxi. libris clare ostēdit. Possunt nāq; vt tactū est sensibz nostris illudere. p̄nt etiam imittere diuersa fantasmata. quibz si sensu aliter delectabilia fuerit / alliciāt et inclinēt appetitū nostrū ad illicita. vel quibz si tristitia fuerint appetitū nostrū deterrēdo a bono retrahāt. et p̄pter difficultates exp̄imentaliter imissas impediāt totalit̄. ita vt a bono inchoato vel inchoādo penitus p̄pter sensibiles ġuitates desistam̄. Rursum q̄z imutare possunt nostrū appetitū sensitīuū p̄ hoc q̄ aliquā facere valent imutatiōes circa eī organū. Sic nāq; volētes deo nō p̄hibente aliquē incitare ad libidinē / possūt causare circa renes aliasq; corp̄is partes vbi libido sedet tenet / aliquā vehemētē calesfactōem. Et volētes in aliq̄ p̄uocare virtutem irascibile. possunt deo p̄mittere p̄curare ebullitiōē sanguis eius circa cor rē. Sicq; mirabilit̄ de fame. siti. somnolētia. et alijs hūanis passiōibus appetit̄ sensitīui intelligat̄. quaz omnīū passiōū causas diabol̄ nō ignorat p̄pter nature sue subtilitatē. Licet nāq; a gr̄a ceciderit. naturalia tamē nō amisit. Et sicut angel̄ mal̄ huiusmodi causas passiōū admouere in hominē p̄t. ita quoq; angel̄ bon̄ easdē amouere p̄ualet / vt hominē a rēptatiōe liberet. imo credo q̄ et angel̄ malus eas possit dō p̄mittente / et angelo bono nō resistente intrare hominē remouere / dūmō speret p̄ hoc hominē periculosī posse decipere. atq; ad peiora mala p̄ducere. prout qñq; comptuz est. ¶ Potest etiā sp̄it̄ malignus naturā no-

De remedijs

stra corporeā et totā anīe portionē infero-
rem/multa trāquillitate fouere. et eā dele-
ctare gaudijs. et apparere voluptate. siue fi-
cta et sophistica dulcedine/quib⁹ hō īcau-
tus et spūaliū fallaciā inceptus. ad tātū
allīci poterit. vt etiā tandē in virib⁹ anime
superiorib⁹ multū inde gaudeat et magna
quasi in toto hoīe solatōne pfruat. ita q
hō vix credere possit aliud quin a deo fo-
ret tāta suauitas. cū tamē certissime quan-
doq; sit ab humani generis inimico. Qui
hāc causare temptat nōnunq; vt hominē
p hoc in supbiā erigat. nōnūq; vero vt ho-
minem p indiscretionē et abusionē hui⁹ de-
ceptorie cōsolatōnis in vesaniā aliāq; ma-
la finaliter deiciat. ¶ Diligenter tū contu-
endū q spirit⁹ malus nō pōt immediate tē-
ptare hominē in pte anīe supiori/cū sibi nō
illabitur/put supra tactū est. q̄suis possit
mediate. Quod tūc fit cuz intellectus seu
ratio incaute cōsentit fantasmatib⁹ illis q̄
sibi illusus sensus rēp̄sentat nō debite. scili-
cet abstrahēdo /eliciēdo aut discurrendo.
Itē potest id fieri. ppter vehemētē passi-
onē appetitus sensitīui. q̄ passio sepe iudi-
ciū ratiōis puertere solet. Sīl; potest ipsa
voluntas in homie tēptari mediate. Et h
fit cum ratio Perroneū suū iudiciū d quo
tactū est. ipam voluntatē mouet. v̄l cū ca-
ro fortiter tēptata q̄ semp tū cōcupiscit ad-
uersus spiritū ipam voluntatē tādiū stimu-
lat q̄usq; eā sibi īclinat. Sic eī fm sc̄m ia-
cobū /vnusq; se temptat a cōcupiscētia sua
abstractus et illect⁹. ¶ Nec licz aliq̄līter per
excessum. nō tamē inutilit vt apparet ad
ppositū dicta sint/ p detegendo fallacias
et picula que incept⁹ cōtingere possent cir-
ca spūales dulcedines in orōib⁹ et medi-
tatiōib⁹ suis p angelū sathane trāfigurātē
se ī angelū bonū. nisi caute et discrete se ha-
buerint in suis sentimētis et sensu pceptibi-
lib⁹ solatōib⁹. ¶ Ex pmissis etiā faci-
le elici poterit cōsideratio. quō hoīes in ca-
pitib⁹ suis debilitari. aut alīs in naturalib⁹
suis lesi. et indispositi seu ex pplexiōis ma-
licia ad aliqua vicia fortiter et specialitē p
ceteris inclinari. q̄ cōmunit passionari dī-
cunt/possunt citi⁹ facili⁹ et multiplici⁹. q̄
aliq; benedispositi et bñ pplexionati. seu be-
ne educati ab īmīco illudi. verari. decipi
et picilitari. ppter organoz suoz indisposi-
tionē /deco pmittēte. Quib⁹ cōsulendū est
vt ptra inuisibil⁹ hostis insidias deū et san-

ctos sepe innocēt/ppriū sensum nō seq̄nt.
alios cōsulant/et coz cōsilijs acq̄escant. ni-
micitate exercitiōz tā corpaliū q̄ spūaliū
seipos nō grauēt. Occasiōes peccatoz q̄n-
tū poterit fugiāt. cōtra passiōes suas vi-
riliter laborēt/et nullo modo locū eis dent
neq; eis cedant. nā si semel itez et itez pas-
siōibus suis cesserint /deueniēt paulatim
ad hoc vt cū eis resistere volent. difficulter
aut minime id poterit. ex quo vsus seu cō-
suetudo est q̄si altera natura. ¶ Et vt reuer-
tamur ad h̄ vnde sermo sumpsit exordiz
videlicz ad pusillanimitatē. nō quidē an-
plectendā sed omīmo de fugiendā. suma-
m⁹ de ipa exemplū ad ppositū. Sit quis
naturaliter timid⁹ et in naturalib⁹ q̄busdā
defectuosus. huic si corā multitudinē q̄p-
piā ad agēdū icubuerit. poterit facillime
spiritus neq; (deco id ad pbatōnem et ex-
citatiōnē hui⁹ pmittēte) passiōnē timoris
in tali ad tantū intētare. cum naturalū de-
fectuū ei⁹ ad iūmēto/vt q̄si tor⁹ stupefiat/
visusq; et audit⁹ vsus q̄si ītermittat. imo
et sensu tacitus quasi intercepto p totū cor-
pus spasi na incurrat. et frigidus quodā per-
fusus sudore velut amens in terrā cadat.
quē ad h̄ iōdū exercitiā ī nōnullis docuit.
Cui grauiissime passiōi timoris semel aut
bis expti. si is de quo loquimur cesserit. et
iuxta supra datus p̄siliū se viriliter ppter
corāpētā difficultatē et p̄sumptā cōfusio-
ne. eidē nō opposuerit. deueniet ad tātāz
iudubie pusillanimitatē q̄ vix aut nunq;
curabit. imo videbit sibi (q̄q; fantastice et
diabolo illudente) q̄ pōt⁹ vellet mortem
subire q̄ tali operi vbi tantā exptus est dif-
ficultatē itez intētare. ¶ Cōsonat huic etē-
plo n̄ro illud phisicōz de nōnullis semel
grauiter et q̄si vsq; ad mortē vulneratis. q̄
vt aiūt. si sanguinē postmodū viderit /aut
fortiter d sanguinē fantasauerit. sincopim
facillime et spasma patient. ppter id q̄ p-
us expti sūt incōmodū et periculū. ¶ Sed
redeam⁹ modo ad deuotoz et aridoz cō-
paratōes. Unde ppter deceptorias solatō-
tōes manifestādas digressi sum⁹. Unō no-
tandū q̄ put aliquāliter su pius tactū est.
Aridus nōnunq; est in statu tutiori q̄ de-
uotus hac ratōe. Sint nāq; duo q̄z vn⁹
seu deuotōis dulcedine fruens maiorē ha-
beat confidentiā. Alter se cadē carēs dul-
cedine minorē cōfidentiā teneat. Haud du-
biū q̄n possit cōtingere q̄ is qui pl⁹ p̄fidit

periclitat facill^o. et sit inferior / qz ei^o cōfi-
 dentia et ignorātia sui p^o pcedit / cum ne
 sciat ad quantū teneat corā districto iudi-
 ce. Alter p^o min^o confidens nō facile deci-
 piat. et sit i^o tutiori statu qz eius trepidatio ē
 ex sui discussiōe sedula / et cognitiōe pprie i
 firmitatis et impfectiōis sue. Ideoqz quā-
 tum hic p^o hūilitatē timet et trepidat / tātūz
 dei ante iudiciū securior astabit. qz dijudi-
 cavit et discussit seipm. Ita est qnqz cōfide-
 tia nō bona et timor securior deoqz ppinq^o
 or. Hinc est qz qdam patrū aiebat. nullaz
 peiorē passiōem fore qz nimia cōfidentiaz
 tam erga deū qz erga primuz. Nā generat
 cōmuniter cōtemptū et debitā negligit re-
 uerentiā / tam quo ad deū qz quo ad proxi-
 mū habendā. et in vanitatē et supbiā sepis
 sine terminat. Nonnunqz etiā cōtingit
 vt is qui conat habere delectatiōes spiritu-
 ales expendat ob h^o quasi totū tēpus q^o tū
 vtiliora sibi et primo magisqz grata deo
 nō tātū possz / sed ex iniūcto et sancte forsan
 obedientie debito deberet agere. et tandem
 cum adept^o fuerit qd^o quesivit / male custo-
 dit. dimittēs ilico mentē suā ad alia imp-
 tinentia euagari. aut vertēs se sine necessi-
 tate ad alia. quasi diceret. et si non p^obo ta-
 men facto. Jam qd^o cupiui teneo / dietam
 meā modo bñ cōpleui. bene sto. secur^o sū.
 Attamē nescit miser aut se nescire dissimu-
 lat. qz id qd^o accepit cadit sub grā grat^o da-
 ta. et potest stare cū pctō. Cū pñt adhuc
 oia sua peccata manere sup euz. qz is cui
 multū donatū est. multū etiā in iudicio re-
 qretur ab eo p^o ratōne reddenda. Et rursum
 cum priorē gratiā consolatiōis quasi nihī-
 lipendēdo abiecerit reuertet ad deū instā-
 p^o alia accipiēda qn^o sibi placuerit. quasi di-
 gnū sit vt de^o ad ei^o beneplacitū sp^o sit pa-
 ratus. donetqz sibi iuste qn^o cunqz et quod-
 cunqz postulauerit. Hec est illa vna psum-
 ptio fatua mala et piculosa cōfidentia q^o nō
 nullos se deuotos putātes possidet. Sz
 nō sic est de illo q^o auxiliū diuinū tū / et nō
 dulcedines qrit p^o suis necessitatibz. et ad re-
 sistendū temptatiōibz qui qrit peccatoruz
 suoz remissiōem. nō spūalem cōsolatiōem.
 qui purā querit dei misericordiā. nō singu-
 larem suauitatis grām. q^o iuxta dñi sui bñ
 placitū cū labore et dolore eidē seruit. nec
 cōsolatiōes hic sed i futuro reqrit. et si qua
 cōsolatiō offerat. eam cū timore et hūili grā
 arum actiōne suscipit. et cū recedit nō tristi

or i^o de neqz ad seruiēdū deo segnior sit. Nā
 iste salutē suam opatur cū timore. p^oor qua
 si cum timore. Iste in veritate. p^oor in va-
 nitate. Iste fideliter. alter fallaciter. Hic p^o
 prijs qsi stipēdijs militat deo. ali^o nisi mer-
 cedē a deo hic recipiat cōsolatiōis militare
 renuit. Solet etiā pusillanimes reddere
 nonnunqz deuotiōi intēdentes nimia scrup-
 ulositas cōsciētie / que vtiqz nō est bona.
 vtpote cū quis de venialibz et leuibz pecca-
 tis sine qbus ista vita vix aut nullatenus
 trāsigi pōt. et pene de omī actiōe sua p^onuā
 qsi sibi format cōsciētiā. plus hmōi pon-
 derans lance iusticie qz diuie misericordie.
 et hoc p^osertim vltra dbitū. ac si sua iusticia
 tm̄ et nō dei misericōdia poti^o saluād^o sit. Cū
 p^otingere pōt nisi hmōi scrupulos inordiā-
 tos deponat. vt id qd^o pus nō erat pecca-
 tū ex se fiat peccatū ex scrupulo cōscie. quic
 qd^o enī contra cōsciētiā est / peccatū est. Nec
 pōt hic talis grām p^ocipe q^o de mortali vbi
 mortale nō est format sibi scrupulū cōscie-
 tie. Non ei auctoz gratie de^o habitare vult
 in tali cōsciētia inq̄eta et turbida / q̄ppe euz
 de eo scriptū sit. In pace fact^o est loc^o ei^o.
 De hoz scrupulosoz numero videntur hi
 forte. q^o cū psalmū aut orōem dixerint nō
 cū actuali intentiōe sed mētis subrepta eu-
 gatōe (quā hūana infirmitas ex se vitare nō
 potest) repetere et resumere iterū et iter non
 cessant. Attū cōtingere p^o vt quantūcūqz
 reiterent id quod reiteratū est fiat ita ispi-
 dum et qnqz pl^o qz illud qd^o pus negligē-
 ter et inaduertent fuit psolutū. Quibus
 et associādi vident illi q^o cū cōpetenter et si
 nō sufficiēter cōtriti sunt atqz confessi (qz i-
 possibile quo ad nos videt vt sufficiēter
 cōtriti sint de pctis suis) nō sunt cōtenti. sz
 semp scrupulū habent se nondū debite cō-
 fessos esse. fatigāt seipos et cōfessores suos
 cum reiteratiōibz cōfessionū. p^osertim de le-
 uibus peccatis modici pōderis. Illic (iu-
 xta psalmiste vocē) trepidantes vbi nō erat
 timor. Istis omībz parit consultū sit / vt
 nō de sua iusticia. sed de mera dei cōfidant
 misericordia. sicqz ponderēt suā negligētā
 vt pponderēt dei infinitā clementiā. De-
 minerint qz illius cōmunis dicti. qz vltra
 posse viri nō vult de^o vlla requiri. Itemqz
 illi reiterātes oratiōes suas aduertāt qz ec-
 clesia nō obligat ad actualē intentionē qz
 qz bona sit. sed tm̄ vt ore psoluant. Non ē
 necesse est vt reiterēt qd^o semel dictū. licz iū-
 st

De remediis

aduerterter putat. Sed sufficit vt de sua negligentia doleat et confiteatur. et quod iniunctum fuerit loco negligenter actorum soluz reddant. Hoc tamen intelligi volumus de his qui naturaliter aut ex infirmitate accidentaliter aueribiles nimis habent fantasias. et velint nolint quasi ad leuem venti flatum ad alia a proposito facillime distrahunt. Non autem de his qui fortes sunt a natura in suis organis. sed quasi animales et bestiales ex sua carnalitate et torpore malaque consuetudine ad omnia spiritualia pigri. et ad cuncta que carnis sunt proprii. qui et sponte quasi tempore resolutionis horarum suarum (quia eis non sapiunt) assumunt sibi cogitationes de exterioribus in quibus eorum animus plus deliriat. aut tanta somnolentia ex mala sua consuetudine et diabolo ipsis illudere obruunt. vt vix recolant de vnicuique sciculo totius horae quam soluisse putant. Talibus tamen meo grauissimum instabit purgatorium si euaserint perpetuum incendium. nisi hic debite conterant et satisfaciunt per tam grauium et quasi affectatis negligentibus. Ad est nostre mentis hos tales excusare. aut occasionem male libertatis eis dare. Sicut nec in superioribus intentionis nostre extitit pretere simpliciter aridos deuotus. sed sicut hic sic et ibi. et viceversa pusillanimes et paupes bone voluntatis suscepimus. quantum ad presens attinet consolari. et tam ipsos quam alios ad caute operandum suam salutem exhortari. Et quia tactum est aliquid supra de scrupulis circa confessiones. superest adhuc quod non incongrue putamus addendum. Expediit quippe ipsis scrupulosus diceret consulere vt non sint nimis arte prescientie circa peccata minora in confessione exponenda. sed succinctorum et breuium quasi in genere sufficiat ea explicari. Maiora vero et ea in quibus esset anime periculum. studeant cognoscere et ea diligenter in specie detegere. Super quibus tamen notandum quod quidam cogitationes turpes et execrabiles blasphemie et etiam luxuriosas ita grosse sunt presitende putant occurunt. sed sufficit vt sic dicant vt confessor mentem confitentis intelligat seruata honestate loquendi quantum possibilitas admiserit. Licet enim confessioni necessaria sit humilitas. non tamen propter sacramenti et confessionis reuerentiam excludit honestas. Homini etiam cogitationes execranda siue blasphemie siue luxurie neminem nimis turbent. Non enim delectant deuotos sed cruciant. Nec sunt hominis sed diaboli eos suggerentis. vnde nec imputabuntur

homini ad demeritum sed reputabuntur potius eidem ad meritum et purgant animam patientis eas magis quam maculent propter laborem quem homo profert in pugnando contra easdem. Quicquid nempe hominem affligit contra suam voluntatem et non placet nec delectat non facile in talibus reprobatorum nocere potest. Quicumque itaque in homini cogitationibus specificiter nimis vellet descendere in confitendo eas et multum scrupulosus circa ipsas esse. hic perculdubio non ex hoc consequitur pacem cordis. sed fortius oppositum. et dat occasionem inimico se multo amplius inquietandi et vexandi. quem admodum nonnunquam contingit illis qui latratibus canum mitigare conantes percutiunt eis panem. vt sic saltem latrare cessent. imo frequenter eum qui panem percutit durius latrans infestat. Habeat ergo spiritus in memoria regula illa quam quasi in principio posuimus. scilicet vt in quacumque parte quos se sentit priore ad malum et temptari se posse facilius sibi semper opponat remedia precise contraria sollicitus. Si quis est scrupulosus in conscientia nimis lenis studeat cordis libertati. Si quis iracundus et vehemens et commouetur facillime fugiat occasionem ire et quasi cum violentia intredat mentis tranquillitati et mansuetudini. Hoc namque maiores iuxta prophetarum sententiam expellunt minores. Si quis impatiens ad queuis aduersa exempla patrum et maxime christi et martyrum animo sepe reuoluat. Si quis nimis zelosus etiam in causa iusticie et pro imperum spiritum nimis efferat. zelus cum modestia temperet. Et quod etiam ipse in multis offendit re cogitet quod districtum iudicem super se habeat formidet. Si quis nimis tenax largitati inseruiat. et sic de similibus. Insup aduertendum per quadam regula generalis tenendum vt omnia ad quam voluntas cum quadam impetu et vehementia sine proua deliberatione inclinatur quantumcumque appareat bona habeant suspecta quod communiter sunt motus sensualitatis et passionum quibus hostis antiquus pro se immiscet. Iuxta quod scriptum est. Ab ea que dormit in sinu tuo te custodi. scilicet sensualitate. vt ipsa non domineat rationi tue tanquam mulier viro. Si enim hanc potestatem tali mulieri dederis ipsa contraria erit et rebellis viro suo. id est sensualitas rationi placeat vel displiceat tibi. Unde si non poteris eam sic subigere vt sit omnimode subdita viro. spiritus tamen ei resiste. nec vnquam ei cedas et sic huiusmodi rixa et pugna coram deo tibi reputet per victoria. Si quis

non solū vicisse malū bonū est. sed et p vi-
 ribz malo restitisse. imo nōnunq̄ meli⁹ est
 diuti⁹ pugna exercere q̄ cito pualere. Et
 tendit nanq̄ prudentissim⁹ ⁊ eq̄ssim⁹ rer
 noster de militū suoz velle poti⁹ q̄ posse.
 Et sicut posse vincere suū ē. ita vicere vel
 le nostz ē. Et q̄s in vtroq̄ grā dei neces-
 se est cōcurrat. in velle tū magis q̄ in posse
 libez arbitriū hoīs sibi locū vendicat. vn-
 de iuxta ip̄m militū suoz domin⁹ certamē
 ad remunerandū p̄sarat. Et dignū vtiq̄ et
 iustū est vt q̄ longi⁹ et laboriosi⁹ certauit/
 p̄miū copiosius p̄cipiat. ¶ Non tū est pu-
 gna optāda ne videamur amare piculum
 sed cū venerit est viriliter agendū in noīe
 eius q̄ nō patit nos tēptari vltra id quod
 possum⁹. sed facit etiā cū tēptatōe puentū
 vt possum⁹ sustinere. Qui et quotidie hūi-
 liter ⁊ fiducialiter idcirco supplicare debe-
 m⁹ dicēdo qd̄ ip̄e docuit. Et ne nos indu-
 cas in tēptatiōem. Credē nāq̄ q̄ hecip-
 sa clausula brevis v̄bis / sed ampla viribz
 in tēptatōibz irruentibz deuota mēte re-
 plicata. nō mediocris sit efficacie de q̄ nul-
 lus estimo dubitabit nisi infidel. et is q̄ ig-
Erat q̄s ei⁹ auroz sit. ¶ Florent etiā scrupulo-
 si quoz pusillanimitatē cōsolari inrēdeba-
 m⁹ / q̄s nōnunq̄ ad alia digredi videamur.
 Florent inq̄ q̄ valde eis expedit cuz
 consilio suoz supiorz et alioz viroz suozū
 prudentū deū timentū cōtra suos scrupu-
 los agere. vt sic tandē assuefacti eos nō ti-
 mere. sicut domificatores assuefacti ambu-
 lant secure ⁊ intrepidi sup tecta altissima/
 vbi nō sic practicati statim forēt si h̄mōi at-
 tēptarent in piculo vite. ¶ Intendāt quo-
 q̄ pusillanimes scrupulosi q̄ inimic⁹ hūa-
 ni generis cū impugnat hoīem stercozibz
 turpissimaz cogitatōnū / veluti in obsidio-
 ne vrbū vel castror fieri p̄suevit cū stereo-
 ribz cloacaz. aut cū terret repentino strepi-
 tu quēpiā vl̄ horrozē immitit q̄si iopina-
 te pur silz bombardoz tonitruo impugna-
 tores munitionū agere p̄sueuerūt. ⁊ quem
 admodū ioculatores ⁊ trufatores pueris
 horrozē inustatis suis gestibz incutere no-
 uerūt. Intendāt inq̄ q̄ talia nō curēt / ne-
 q̄ multū cū his litigent. s̄ poti⁹ irrideant
 dicentes cū illo patre in vitaspaz in tali-
 bus expto. Immūdicia tua sup te demon-
 dñs mihi adiutor nō te timebo. Quia enī
 immūdus spūs es immūdicia op⁹ tuum
 est. Itē terrozes tuos nō timeo / qz cū q̄ v̄

turus est iudicare viuos ⁊ mortuos et secu-
 lū p ignem defensorē habeo ¶ Pusillani-
 mes scrupulosi silz sciāt q̄ si p̄fessiōes sue
 magis se inq̄tant q̄ trāquillent dūmodo
 tū firmū et fixū iudiciū de mortali pctō in
 se nō habeāt / qd̄ ex h̄ sepi⁹ cognoscere pos-
 sent. qz si in similibz casibz eos mouentibz
 ab alijs req̄rerēt dicerēt casus tales mīme-
 fore pctā mortlia / tūc cessandū cū supiorū
 ⁊ peritorz cōsilio foret a frequētatōne cōfes-
 sionū ⁊ fiducialiter nihilomin⁹ celebrādū
 atq̄ hūiliter dicendū. Dñe nō in iustifica-
 tionibz meis p̄sterno p̄ces meas añ faciez
 tuam. qz nulle sunt. ⁊ scio q̄ si millesies cō-
 fiterer ⁊ districte discutere volueris me / n̄
 ero mūd⁹ in cōspectu tuo. Sola nāq̄ do-
 mine misericordia tua mūdabit me. Ideo
 qz in multitudine misericordie tue introibo
 ad altare sanctū tuū in timore tuo / timens
 qz te pl⁹ offenderē si dimitterē q̄ si accesser-
 ro. eo qz tu in memoriā tuā ita fieri iussisti.
 ⁊ ego multis debitoz sum p q̄bz orare tene-
 or. Nulli debz esse dubinz qn talis hūilia-
 tio pl⁹ accepta sit deo q̄ nōnulloy vana p̄-
 sumptio. q̄ post p̄fessionē suā ⁊ q̄liacunq̄
 exerciola se dignos ⁊ bene mūdof reputāt
 quasi itrepide ad illa terrifica diuina myste-
 ria accedentes. Sec⁹ autē esset vbi habe-
 ret fixa et quasi certa p̄sciētia de pctō mor-
 tali Illud enī esset p̄fitendū. nō sic de veni-
 ali qd̄ de necessitate nūq̄ cadit sub obliga-
 tione cōfitendū sacramentalit̄ in specie / q̄
 q̄ nūq̄ putile sit. sed sufficit cōfessio gene-
 ralis. Nam venialia p̄ diuersa delēt. vti cō-
 fessioe generali. oratōe dñica. tūsiōe pecto-
 ris ⁊c. ¶ In nōnullis etiā est tā arta p̄sciē-
 tia vt quanto magis eā scobare p̄ confessi-
 onē conant̄ / tanto ampli⁹ quasi inde fedā
 tur / p̄pter plura nouiter ex fricatōne pullu-
 lātia / que tū frequēter modice aut nulle sūt
 reputatōis. cōscientia talis nō firmat̄ me-
 le⁹ q̄ dimittedo eam in pace ⁊ quiete. et qz
 solū imbre lachrymaz irriget. ⁊ sic fecun-
 data celestis dono gr̄e solidetur ¶ Veniale
 autē peccatū cōmuniter est om̄e illd̄ quod
 factū est absq̄ ratōis deliberatōe quodcū-
 qz sit illud. etiā si sit odiū vel ira cōtra deū.
 aut horribilis blasphemia ¶ Veniale pec-
 catū est quādo actus talis est qui nō tollit
 debitā subiectōem hoīs ad deū / atq̄ eius
 amicitia seu dilectōnem. nec perimit debi-
 tum fraterne societatis vinculū ad primū
 Juxta simile in legibz secularibz et politicis

De diuersis

Vbi quedā peccata morte puniunt. et quāda non. quōuis sint contra p̄cepta et statuta / qz nō tollūt debitā subiectōem ad principes ac ad ciuilitatē et primū. ¶ Ex quo elici p̄t qz nō om̄e qd̄ ē factū p̄ p̄ceptū / aut votum aut iuramētū / aut etiā cōtra dei interdictū est peccatū mortale. quia in quibz horz stat peccari posse p̄ surreptōem quandā / et absqz p̄fecto ratōis cōsensu / q̄ cōsensus nunqz est in p̄mis moribz nisi post deliberatōem habitā vere vel interpretatiue q̄ deliberatō ē aliq̄bz citius / i aliq̄bz tardi⁹ fieri habz / qd̄ signanter addim⁹ p̄pter habitatos in bono vel in malo. quia in talibz habit⁹ est q̄si silis deliberatōi. Sic dicit Aristō. qz ars p̄fecta nō deliberat. patet hoc in scriptoribz et citharizatibz. Sunt etiā quādam circa q̄ ratio debz esse magis p̄uigil q̄ i alijs. quod nisi fecerit interpretatur cōsentire. ¶ Florent qz pusillanimes scrupulosi qz nō sp̄tenemur agere meliora et meliori mō q̄ possum⁹ / maxime sub obligatōe p̄cti mortal. quoniam de⁹ omnipotēs quōuis hoc possit a nobis licite exigere / qz ip̄e dñs et nos serui eius. nō tū sic agere voluit s̄ p̄tētus est vt certa que dedit p̄cepta seruem⁹. qd̄ si fecerimus sufficit sibi et manebim⁹ in ei⁹ dilectione et gr̄a. Beati nihilomin⁹ qui ita esuriunt et sitiūt iusticiā in obsequiō rāto et taz dulci bonoqz dñi / vt possident aliqd̄ sup̄erogare dñi sui p̄ceptis suis cōtēdāt. Bt̄us quoqz q̄ semp̄ est p̄uid⁹ timēs min⁹ debito fecisse dū modo tū obseruet sp̄ ne qd̄ nimis. et ne sit iustus nimis. et demū nedū nimis emūgāt sanguinē eliciat. ¶ Itaqz pusillanimes p̄fortamini et nolite timere. Qd̄ fidite pusill⁹ grex / quia cōplacuit patri vestro celesti dare vobis regnū in secula seculorū. Amen.

Finit

Tractatus eiusdez

de diuersis diaboli tēptatōibz e gallico in latinū versus / ad p̄ces venerabil̄ p̄ris dñi Nicolai de Auremberga

B Nos sub manu dei humiliandos / atqz cognoscendā vt cunqz generali noticia n̄ram p̄tutū itinere p̄grandē igno / ratiā. at demū aduersus oēs inimici neq̄ciā n̄ram fragilitatē imbecillitatemqz sciendā / vt in nobis admodū ni /

hil. verū in dei solū atqz sanctorū fidam⁹. auxilijs / mihi p̄positū est subtiles nōnulas insidias enumerare. q̄s cunctis nostris opibz hostis hūani generis diabol⁹ ingerit. quonā. s. pacto i eo om̄i qd̄ cogitamus loq̄mur / opamur deceptōis sue tēdit laq̄os. sp̄qz nitit̄ aduersus eos. p̄sertim q̄s diuino famulari magnope cernit itētōs. q̄s videlicz sub specie boni si valet ad malū conuertit. Ipe nāqz fallacissimi latrōis instar vie societatisqz bonoz se p̄miscet. Et q̄adusqz feriēdi ac occidēdi aiaz opportūnū t̄pus nanciscat̄ sese fingit amicissimū. Tum ratus p̄gruū t̄pus adesse p̄ admittit onē malicie alicui⁹ sc̄tam actōem. p̄sus cōmaculare molitur. siue in initio. siue medio / siue fine opis. Cum vero impedimentum bone actōi p̄stare neq̄t quo min⁹ ip̄a p̄ficiatur. intentiōem saltē conat̄ corrūpe. puta vt ei⁹ opatōis finis cōstituat̄ p̄uersus. aut ianis gl̄ia / aut quelibz carnalis voluptas. Et si actōis principiū conat̄ eluserit suos rursus cum illi⁹ medio et fine cōstigerit / etiā cōplete iam actōi adhuc insidiabitur. hōiem ob p̄tuoze p̄fectū opus vana offerreticia. summa ope cōtendens. Vult sane aliq̄s elemosinā largiri / cū id ne fiat hosti impedire nō p̄t horat̄ vt eaz / vl̄ ob p̄sequendam mūdi gl̄iam tribuat. vl̄ spe aliq̄ inductus ab eo cui datū est mun⁹ aut honores. aut quodcūqz accipiēdi futiū. Qz si q̄s et hanc tēptatōem superat. aliā m̄lto amplius piculosam ei rursus imittet. que bonis quoqz est p̄munis plurimū / quā et vir in vita hac fundit⁹ posse tolli arbitroz. Et est vt is tūc secum ita dicat et cogitet. Recte tuū iā opus p̄fecisti. p̄clare inimicū viciisti. nō inanis gl̄ia. nō p̄sus viciū vlluz supare te potuit. Nequaqz certe quisqz ali⁹ puta ille vl̄ ille ita egisset. Ecce quō coip̄o quo is supbiā / gl̄iam vanā pri⁹ suppressit et cōtudit. in hec eadē vicia iam ruit delatibz. ¶ Atqui stulta hec et temeraria cogitatio pene sp̄ mēti sese infert ac igerit. Manifestū itaqz est ni studioso occurrat de virtute viciū. et de hūilitate oriri supbiam.

B Annunqz hostis certo tempore temere desistit. vt q̄s et se cēscat eē securū. et penit⁹ tueri negligat. tunc vero id cernens repente subitoqz in imparratū irruit. vel odiū vel inuidie vel p̄cupiscētie carnis validā immittēs tēptatōz. Alio etiā cōmento hec intermissio tēptatōi fieri